

ขวัญเนตร เกษชุมพล. 2552. การพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

โคโรนารี โรงพยาบาลศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนพิศ ทำนอง, นายแพทย์นพพล บัวลี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารีโรงพยาบาลศรีสะเกษ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ประกอบด้วยขั้นตอนการวิเคราะห์สถานการณ์ การลงมือปฏิบัติ การประเมินผลและการสะท้อนการปฏิบัติ ผู้ร่วมในการศึกษาวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารีที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลศรีสะเกษ จำนวน 9 คน 2) พยาบาลวิชาชีพซึ่งปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยหนัก 2 และหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย จำนวน 4 คน ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือนกรกฎาคม 2550 – มกราคม 2551 รวม 7 เดือน โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์และการบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนของการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค ความต้องการของพยาบาลในการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจและดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารี ศึกษารูปแบบของการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจของโรงพยาบาลศรีสะเกษ ระยะที่ 2 ขึ้นดำเนินการพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารี และปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจตามรูปแบบที่ร่วมกันพัฒนา ระยะที่ 3 ประเมินผลการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ และปรับปรุงรูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารี

ผลการพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารีโรงพยาบาลศรีสะเกษ พบว่า รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการออกกำลังกายและการทำกิจกรรม เป็นการบริหารการหายใจ ข้อต่างๆ และการเดินจากระดับการใช้พลังงานต่ำสุดไม่เกิน 1 METs ค่อยๆ เพิ่มขึ้นทีละขั้นจนถึงระดับการใช้พลังงานสูงสุดไม่เกิน 4 METs 2) ด้านการให้ความรู้ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วย แนะนำการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ การจับชีพจร การประเมินระดับคะแนนความเหนื่อยในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรม โรคและการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารี 3) ด้านการช่วยเหลือทางด้านจิตใจ ใช้กิจกรรมที่ผู้ป่วยเลือกเพื่อช่วยในการผ่อนคลาย ได้แก่ การอ่านหนังสือ การทำสมาธิ การสนทนากับญาติ ซึ่งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น พบว่า ระดับกิจกรรมสูงสุดที่ผู้ป่วยสามารถทำได้ในวันที่ได้รับการจำหน่ายอยู่ในระดับ 4 METs ร้อยละ 55.56 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความสามารถในการออกกำลังกายที่ระดับ 3-4 METs โดยผู้ป่วยที่ร่วมในการศึกษาวิจัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจตามขั้นตอน และพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญในการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจโคโรนารีระยะผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับผู้ป่วย

Khannate Ketchumpol. 2009. **The Development of Cardiac Rehabilitation Model for Coronary Artery Disease Patients in Sisaket Hospital.** Master of Nursing Science Thesis in Adult Nursing, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Chuanpit Tumnong, Noppol Buasi, M.D.

ABSTRACT

The present study aims to develop a model for cardiac rehabilitation for coronary artery disease patients in Sisaket Hospital. Action research was applied comprising the stage of situation analysis, implementation, evaluation, and reflection from practice. The two groups of the participants were: 1) nine coronary artery disease patients who were receiving medical care from Sisaket Hospital; and 2) four staff nurses of the intensive care unit 2 and those of the male medical ward. The period of the study was seven months from July 2007 to January 2008. Participant observation, group discussion, interview, and field note were utilized for data collection. Data were analyzed using content analysis and descriptive statistics including frequencies, percentage.

The study comprises 3 phases. The first phase was the stage of assessment of the situations, problems, obstacle, and needs of the nurses in delivering cardiac rehabilitation and taking care for coronary artery disease patients as well as creating a model for cardiac rehabilitation in Sisaket Hospital. The second phase was the stage of implementation, including the development of the model for cardiac rehabilitation for coronary artery disease patients, and utilization of the developed model for cardiac rehabilitation. The final phase was the evaluation stage, comprising evaluation of the cardiac rehabilitation and refinement of the model for cardiac rehabilitation for coronary artery disease patients.

The outcomes of the development of the model for cardiac rehabilitation for coronary artery disease patients in Sisaket Hospital revealed three dimensions: 1) *exercises and physical activities* included breathing exercise, joint exercises, and walking from the level that require minimum energy no greater than 1 METs, then increased gradually to the level that require maximum energy no greater than 4 METs 2) *health education* comprised an information giving in the early stage of illness and guidance in relation to rehabilitation, pulse measuring, scoring of tiredness from exercises or physical activities, as well as the disease and self care behaviors for patients with coronary artery disease 3) *psychological support* with the choices of activities for relaxation made by the patients, such as reading, meditation, having conversation with relatives. The outcomes of the cardiac rehabilitation using the developed model revealed that: a) more than half of the participants (55.56%) had their maximum level of activities at the day of discharge of 4 METs; b) the abilities for exercises of the majority of the participants were at the level of 3-4 METs; c) The patient participants had their understanding in relation to cardiac rehabilitation; and d) the nurse participants were aware of the significant of continually of the cardiac rehabilitation for coronary artery disease patients during hospitalization, and could properly applied the model into practice for their patients.